

אור הפרשה

י"ג ע"ג מוסדות אור דוד בראשות הר"ג דניאל זר שליט"א

י"ג חשוון תשפ"א • גליון 130 • פרשת לך

זמני שבת קודש

רבונו	מוצאי שבת	הדלקת נרות	תל אביב
17:57	17:29	16:30	תל אביב
18:01	17:33	16:29	ירושלים
17:55	17:27	16:28	חיפה

שבת שלום ומבורך!

העלון טעון גניזה

הרה"ג דניאל זר שליט"א
ראש הישיבה והמוסדות

הקב"ה אוהב אותנו

מדוע הקב"ה מביא על האדם נסיונות אם הוא אוהב אותו?

לעמוד בנסיון

הסוד הגדול ביותר, הכמוס ביותר והעוצמתי ביותר המלווה את העם היהודי מעולם ועד עולם, זוכה לחשיפה ראשונה בפרשת שבוע זה. אין אומה בעולם שעברו עליה צרות רבות ורדיפות קשות כל כך, כמו האומה היהודית. אין עם שגלה גלות אחר גלות, התגלגל בכל פינות תבל, נרדף עד צוואר ונאנק עד כאב - ועודו שורד, חי וקיים, מתפתח וצומח לתפארה.

די בעובדה זו, כדי לערוך תחקיר מקיף, להתבונן בשאלה העמוקה כיצד זה קורה. איך קורה שמיליוני אנשים שומרים אמונים לדתם, מוכנים לסבול עבורה ולהישחט על טהרתה, ובמשך אלפי שנים מוסיפים לשמור על הגחלת היהודית. איך קורה שלמרות הרוחות הסוערות והסערות המתרגשות, עדיין נצח ישראל לא ישקר, ודור לדור יביע אומר.

התשובה לשאלה הזו, נחשפת בסיפור חייו וקורותיו של אבי האומה, אברהם אבינו, המתרחש לעינינו בפרשת שבוע זה, בה אנו עוקבים אחר התמודדותיו חיו הרבות. אברהם אבינו החל בגלות ממקום למקום, לא זכה לילדים, רעייתו נגזלה, והוא גם הוזקק למלחמה של ממש. בתוך הוא מתמודד עם בן אחד שלא הולך בתלם, ולקראת הסוף - הוא מוותר על בנו אהובו, יקירו ומחמד עינו. וזו רשימה חלקית בלבד!

אז מניין הכוחות? מהיכן העוצמות? מאיזה מחסן עלום הוא שואב כוחות נפש להתמודדות, לעמידה בגבורה בכל נסיונותיו? איזה כח עילאי, עוצמה חזקה ואיתנה היו בו, אותם הוריש לנו והטמיע בנפשנו לדורי דורות, לבניו ולזרעו אחריו?

הנה הסוד: 'האמין בהשם'!

עשרה נסיונות נתנסה אברהם אבינו, מגלים חז"ל, ועמד בכלם, בעזרת אמונתו האיתנה. הוא חווה אינספור קשיים, התמודד בלי סוף במלחמות ובמאבקים, אך אמונתו היתה חזקה כסלע, איתנה כחלמיש. מתוך הידיעה הברורה שיש אבא שבשמים שמנהל את העולם, מתוך האמונה הבהירה שיש בורא עולם המכוון את כל המתרחש, בערה בו להבת האמונה בעוצמה, ובעזרתה הוא עמד בכל מלחמותיו ונסיונותיו.

חלילה האדם אומר זה מה שמגיע לי? אחרי המצוה הגדולה שעשיתי?! אז הוא מפסיד הכל. ח"ו.

היסוד השני שצריך לדעת, שכשיהודי חוזר בתשובה, דוקא מתוך אהבת ה' אותו, הוא מייסר אותו, כדי שיזכה להתמרק ולהתנקות מכל חטא ועוון. וכמו שכתוב "אשרי הגבר אשר תיסרנו י'ה ומתורתך תלמדנו להשקט לו מימי רע". ייסורים ממרקים את עונותיו של האדם, הקב"ה רוצה לנקות אותו שלא יסבול בעתיד בימי רע, לכן נותן לו הקב"ה ייסורים לכפר עוונותיו וכך יהיה זך ונקי לעתיד לבוא. וכמו שכתוב בתורה "וידעת היום כי כאשר ייסר איש את בנו ה' אלוקיך מייסרך". וכן כתוב "את אשר יאהב ה' יוכיח וכאב את בן ירצה".

אם באים ייסורים על אדם, צריך לקבלם באהבה, לומר לה' אני מודה לך, כי כל מה שאתה עושה לטובה אתה עושה. אז, מתרומם לדרגות נפלאות ונוראות, ננתן ליראיך נס להתנוסס, ניסיון להתרומם על ידו!

מבינים אנו מזה, שהייסורים באים מתוך אהבת ה' אלינו, לתקן אותנו. רשעים תחילתן שלווה וסופן ייסורים, כמו שכתוב בספר תהילים: "בפרוח רשעים כמו עשב ועשב יוציצו כל פועלי און" - מדוע הרשעים פורחים? ממשיך דוד המלך בתהילים: "להשמדם עדי עד"!

דוגמא לדבר זה, בפרשת בראשית שקראנו לא מכבר, אדם וחיה חטאו ואכלו מעץ הדעת, הקב"ה מקלל אותם בזיעת אפך תאכל לחם, תחרוש ותזרע בדמעה, האשה התקללה בקושי האורח ההריון והלידה. אבל הנחש, שהוא הסית אותם והחטיא אותם, מה קללו הקב"ה? "ועפר תאכל כל ימי חיך". מזונותיו מצויים לו היכן שהולך, מה הקללה בזה? אלא, אמר לו הקב"ה, אתה המסית והמדית, אין לי עסק אתך. עם אדם וחיה אני רוצה עסק, שיתייסרו ויזכרו אותי, יתקברו אלי, יכוונו את ליבם לאביהם שבשמים, אבל אתה הנחש תרחק ממני, קח לך מזונותיך וחיה את חיך. אבל לאדם הראשון אומר הקב"ה אני רוצה את התפילות שלך, אני רוצה שתזרע ותחרוש ותקצור ותדוש ותזרע, תעשה את כל מלאכות הפת, שיהיו עיניך למרום נשואות, שהחיטה תגדל והגשם יבוא בעיתו ינשבו רוחות טובות ולא יבוא חסיל ויאכל התבואה. שיהיו עיניך תלויות בי, זה הקב"ה רוצה. שבת שלום!

מתוך דרשתו השבועית של הר"ג דניאל זר שליט"א
המתקיימת בכל יום רביעי בשעה 22:00 בישיבת אור דוד

באים לפני לפעמים בעלי תשובה, שזכו לראות את אור ה' ולקבל פני שכניה, וטענה בפיהם, שדווקא לאחר שחזרו והתקרבו לבורא, התחילו לחוות קשיים רוחניים וגשמיים, מכות ובעיות, מה שלא היה להם קודם...

היסוד הראשון מה שכתוב במסילת ישרים, **שהאדם לא נברא אלא לעשות מצוות ולעבוד ולעמוד בניסיון!** כלומר, שלוש מטרות יש לאדם בעולם, בעבור שלוש סיבות אנחנו חיים: האחד זה **לקיים מצוות**, השני זה **לעבוד את ה'**, והשלישי - **לעמוד בניסיון**. בעלי התשובה היקרים הללו זכו להכנס למבחן הניסיון, כמו שהתנסה אברהם אבינו בעשרה ניסיונות, וכמו שהתנסו כל הצדיקים והחסידים מאז אברהם אבינו ועד עתה.

בפרשה אנו קוראים על הניסיון הראשון של אברהם אבינו ע"ה, לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך, ואעשך לגוי גדול וגו'. הקב"ה מבטיח לו ברכות: שיגדל שמו, ויהיה עשיר, ועוד. והנה הוא בא לארץ הקודש - ויהי רעב בארץ. בא למצרים - לוקחים את אשתו. רבוננו של עולם, איפה הברכות?! לא אברך ולא אגדלה שמך! וכן עובר אברהם אבינו עוד ניסיון ועוד ניסיון עד הניסיון העשירי - עקידת יצחק.

וכן יוסף הצדיק. יוסף הורד לארץ הכי טמאה בעולם, והוא יפה תואר ויפה מראה, ואותה מרשעת בכל יום מנסה להחטיא אותו, והוא בחור צעיר לבד בלא משפחתו, עוזב ובורח, ותופסים אותו והיא מעלילה עליו והוא יושב בכלא 12 שנה. וכתוב בספרים הקדושים שהניסיון הכי קשה של יוסף הצדיק היה, שיישאר בתומו וצדקו גם בבור, שלא יהרהר אחר הנהגותיו של הקב"ה ויאמר, הכיצד, אני שעמדתי בניסיון כ"כ קשה זה מה שמגיע לי?! ואז, בתום תקופת הניסיון שלו, הוא עולה משפל המדרגה לדרגה הכי גבוהה, ונעשה משנה למלך מצרים. ופרעה אומר למצרים כל אשר יאמר אליכם תעשו!

כתוב בספרים שיש ואדם עושה מצוה גדולה מאד, ורוצים לתת לו מהשמים מתנה גדולה מאד, בא השטן ומקטר עליו ואומר מי אמר שעשה לשם שמים, והשטן מקבל רשות לנסות אותו, ואז ח"ו מפיל על האדם איזה מכה קשה, ייסורים קשים, והאדם אז עומד בניסיון אם יאמר מאת ד' היתה זאת היא נפלאת בעינינו, הרי זכותו נשגבה והוא מקבל את המתנה על צדקותו. אבל אם

ההקדשה השבועית

הצמים הם אמת להקדיש
אלפי עלים לאור הפרשה
להצלחתם אז לעיני יקדוכם?
התקשרו עמנו 08-61-50-208

לרמאות
ידון חיה בת הדס
יוסי בן הלן
צורי בן רחל
דיזה בת חיה

לרשע
בנימין בן חסיה
אלדד בן חיה
ספיר בת עליזה
לייל בת עליזה

לחלאת
אסף בן חיה
רוני בן דינה
אלעד בן עונה
אלדד בן ירדנה

לעילוי נשמות
שלמה בן ג'ון ג'ון
סילית בת חנה
חן בן חיה
שמעון בן ילדנה
יואב בן חנה

סיפור לשבת

הרב אשר קובלסקי

ישועת ה' כהרף עין

בצרה, נתנה לו כוחות, העניקה לו יכולת להתמודד. כדי שלא לשכוח את המסר הזה, סיגל לעצמו את ארבע המילים 'ישועת השם כהרף עין', עליהן היה חוזר ללא הרף. אחרי כל אנחה, לנוכח כל גופה, עם כל קרקור רעב - היה עונה לעצמו ולחבריו באותן ארבע מילים נצחיות: 'ישועת השם כהרף עין'. הדבר כבר הפך לסימן ההיכר שלו, עד שכבר הפסיקו לכנותו בשמו, והיו קוראים לו 'ישועת השם'...

אך הוא לא נפגע מכך, ההיפך, היה גאה. 'אכן, אני מאמין כי השם עימנו כאן, בתוככי המחנה' - היה אומר לסובביו, 'ובלי ספק: ישועת השם' - והם כבר ידעו להשלים לבד את המילים הבאות במקלה: 'כהרף עין!' ואף הוא היה נענה לעברם ואומר: 'אכן, התחזקו נא באמונה, כי ישועת השם כהרף עין!'

ויהי לתקופת הימים, אין ויהי אלא לשון צעה... - ביום מן הימים הוכרו כי על כל חברי הבלוק להתייצב בשורה עורפית, כי עוברים ל"מקלחת המרכזית". היהודים האומללים כבר ידעו מה הכוונה, כבר הבינו לאן הם מובלים. הארובות הגבוהות והעשן המיתמר מה'מקלחות' לא הותירו מקום לספק - אכן, היום בא גורלם למסור נפשם על קידוש השם...

הם הובלו בשורה מסודרת, כשבחזית ומאחור מפקחים עליהם שומרים נאצים חמושים, לבל יחמוק אי מי מהשיירה, לבל יימלט יהודי בחזרה לארץ החיים. הנה הם כבר עומדים בשערי המשרפות, ונכנסים בזה אחרי זה - - -

'נו, מה אתה אומר עכשיו?' - שאלו אחיו היהודים את מר 'ישועת השם'. 'מה זאת אומרת?' - שאל לעברם בפליאה, 'גם עכשיו, וגם בשערי המשרפות, אני קובע ואומר, זועק וקורא: ישועת השם כהרף עין! אפילו חרב חדה מונחת על צווארי, ועד טיפת דמי האחרונה אזעק: ישועת השם כהרף עין!'

הנה הם כבר נכנסים את התאים העשנים, ובעוד רגע תיסגר הדלת החשמלית. כל היהודים נדחקים הכי קרוב לדלת, למרות שברור כי לא ניתן להימלט, והדלת תינעל במגעול חשמלי עוצמתי, ואז יפעילו הנאצים את הגז הנוראי, ובתוך דקות אחדות יהפכו אותם לקדושים שעלו השמימה על קידוש השם - - - ואז, רגע לפני סגירת הדלת, נפל לשומר הנאצי שבפתח פתק מהכיס. פתק, סתם פתק, שנהדף עם הרוח כמה מטרים לאחור. 'יהודון מלוכלך!' - הלם השומר בקת הרובה על מר 'ישועת השם', 'לך תרים לי את הפתק ותחזור מיד!'

בצעדים מדודים, יוצא היהודי מתא הגז לעבר הפתק הסורר, כשהשומר מזרוז לרוץ אחרי הפתק המתגלגל עם הרוח. הוא גוחן לעבר הפתק, תופסו ובא להשיבו אל החייל הנאצי - אלא שבדיוק אז

בית הכנסת במנצ'סטר, אנגליה, שעת ערב מוקדמת. יהודי תלמיד חכם ירושלמי שנקלע למקום לתפילת מנחה שגרתית, התפלא מאוד לנוכח ה'קדיש יתום' שאחריה. הקשיש היושב במזרח נתן קולו בקדיש רועם ונלהב, כשעיניו עצומות בחוזה, הוא מתנועע בשארית כוחותיו, וכל משא שנותניו שואג עמו 'יתגדל ויתקדש' בהתלהבות עצומה...

האורח הביט בפלא בעיניים משתאות, אך התבייש לשאול, הן הוא זר כאן. כשנשנה המחזה אחרי תפילת ערבית, לא הצליח לכבוש את סקרנותו, והחליט לפנות אל הקשיש ולשואלו לפשר הענין. הוא קרב אל הקשיש, שאל לשמו וערך עמו היכרות ראשונה, ואחר כך פרש את תמיהתו ופליאתו, וביקש הסברים מניחי דעת על הקדיש הנלהב והכל כך לא שגרת.

'שב, טייערע איד', השיב לו הקשיש בנועם, 'אספר לך את סיפורי האישי, וכבר תבין'... אמר, והצית עוד סקרנותו של האורח. לימים, סיפר האורח וציטט מילה במילה את סיפורו של הקשיש, והסיפור במלואו לפרטיו מובא בספר 'ברכי נפשי', פרשת בחוקותי.

היו אלה הימים הנוראים ביותר עלי חלז, כשישבת אירופה בערה ונחילי דם יהודי זרמו בחוצותיה. הצורך הנאצי ימ"ש פעל במהירות ובדייקנות לחתור אל 'הפתרון הסופי', מתוך מגמה להכחיד כל שם ושארית לעם היהודי. ארובות העשן בתאי הגזים היו עדות אפילה ודוממת, למשרפות האימתניות שפעלו בחריצות, מעלות רבבות יהודים על מזבח עקידת קידוש השם.

אותו יהודי הגיע גם הוא למחנות העבודה, לשלב המקדים שלפני מחנות ההשמדה. קשה לתאר את המראות, הדעת לא סובלת והקולמוס לא יבטא את המחזות הקשים. יהודים בעלי שיעור קומה עבדו בפרך, נתונים למרמס הקלגסים וסופגים מכות בזו אחר זו. האבידות בנפש היו דבר שבשגרה, איש לא ידע האם ישוב בערב לדרגשו או שהיום הוא יומו האחרון...

אלה היו ימים בהם חשו יהודים כי זהו סוף העולם, כך ממש ולא במליצה. הרעב הצובט, המחלות הרבות, התנאים הנוראיים, עבודות הפרך והמשלוחים להשמדה, לא הותירו אפילו שביב אופטימיות, זיק של תקווה. 'סירבתי להישבר', סיפר הקשיש בעיניים דומעות, 'למרות כל המראות, התחושות, המחזות והאסונות הכבדים - המשכתי להאמין' - הוסיף בקול מרוסק...

זה לא היה קל, להתחזק באמונה בתוככי התופת. אך הוא הבין כמה חשוב דווקא כאן להתחזק באמונה, וכמה קריטי לחדד את ההבנה כי יש לו אבא שבשמים שנמצא אצלו. רק העובדה שברור כי גם בתוככי החשיכה הוא יכול להישען ולהתרפק על הידיעה כי אביו שבשמים מקיים בו 'עמו אנוכי

לחצו כבר על המתג החשמלי הנועל את הדלת, והיא נסגרה... - - -

מר 'ישועת השם' עומד מחוץ לדלת הנטרקת, ומשיב את הפתק לנאצי השומר. הלה מנסה להודפו פנימה, אך הדלת חשמלית, והיא נסגרת בעוצמה. היהודי נותר בחוץ, הדלת נסגרת, ומבעד לסדק האחרון הוא שומע את אחיו זועקים רגע לפני עלייתם על המוקד:

'א קדיש'ל פאר אונז, א קדיש'ל פאר אונז! - אל תשכח לומר קדיש אחרינו!

ואז הדלת נסגרה. הם בפנים - מסרו נפשם על קדושת השם, ה' יקום דמם. הוא בחוץ - חייו נתונים לו לשלל...

הקשיש סיים את סיפורו האישי, ניגב את הדמעות שכבר לחלחו את קצוות זקנו, נאנח ואמר: 'נו, עכשיו הבנת למה אני אומר קדיש כה נלהב על מי שהייתי אמור להיות ביניהם ולעלות עימם השמימה? אוי רבש"ע', הוסיף באנחה, 'נקום נקמת דם עבדיך השפון...'

'אוי, ישועת השם כהרף עין', שב הקשיש על ארבע המילים שהיו לו למשען ומחסה בימים הקשים, 'הרי ראיתי זאת בעיניים, והיום - בראותי אנשים מודאגים, לחוצים, צרות עוברות עליהם, קשיים ומשברים - אני משיב לעברם באותה מטבע לשון ואומר: הריני עד כי ישועת השם כהרף עין! התחזקו באמונה, דעו כי יש מנהיג לבירה, יש בורא עולם שקובע ומכוון את סאת הצרות של כל אחד ואחד, ואם תתחזקו באמונה - בוודאי תיוושעו!' - סיים הקשיש בחיוך רפה...

"אפילו חרב חדה מונחת על צווארי, ועד טיפת דמי האחרונה אזעק: ישועת השם כהרף עין!..."

אכן כן, ישועת השם כהרף עין! גם בקשיים הכי לא עבירים, גם ברגעים הכי קשים, גם בהתמודדויות הכי כואבות, ההתחזקות באמונה לא רק נותנת כוחות, לא רק מעניקה עוצמות, לא רק מסייעת להתמודד - אלא מהווה גם סגולה בטוחה להינצל, לצאת מהקושי, להיפרד מהצרה!

רגעי המשבר אינם קלים, לפעמים קשה לעמוד בהם, לפעמים נראה כי סוף העולם הגיע. אך ליהודים יש מגן ששומר עליהם, יש משהו שמחזיק אותם איתנים - האמונה! הידיעה כי יש בורא עולם, יש מי שמכוון וקובע ומוביל ומכריע - עצם הידיעה הזו נותנת כוחות כה רבים, מעניקה עוצמות שאי אפשר לתאר במילים!

צריך רק להפנים ולהטמיע, ולהתחזק דווקא ברגעים הקשים: אין עוד מלבדו, הוא אלוקינו, והוא ישיענו ויגאלנו!

על מה מבדילין:

1. אין מבדילין על הפת, אבל על השכר מבדילין אם הוא חמר מדינה, (רוצה לומר שכל העיר רגילים בשתייתו) והוא הדין לשאר משקין חוץ מן המים.

2. מי שלא יכול לשתות יין או שאין לו יין ולא שכה, אינו רשאי להבדיל על חלב או תה או קפה, או מיץ הדורים או טמפו וכיוצא בזה, שכל אלו אינם נחשבים כחמר מדינה, אלא יסמוך על ההבדלה שמבדיל בתפלה, או שישמע הבדלה משליח צבור או מאיש אחר, והמבדיל על תה או קפה וכיוצא בהם, הרי הוא מכניס עצמו בחשש איסור ברכה לבטלה, ואסור לענות אחריו אמן.

3. מי שלא יכול לשתות יין, או שאין לו יין או שכה, רשאי להבדיל על בירה לבנה כיון שהיא מרווה ומשכרת, ובלבד שישתה המבדיל או אחד השומעים רביעית, שאם ישתה רק מלא לוגמיו נכנס בספק אם יברך ברכה אחרונה, וכל זה דווקא בבירה לבנה שהיא מרווה ומשכרת וכן"ל, אבל אין להבדיל על בירה שחורה לא לאשכנזים ולא לספרדים.

4. צריך לשבת בשעת ההבדלה במוצאי שבת ובמוצאי יום טוב, בין המבדיל ובין השומעים.

5. השומעים הבדלה מהשליח ציבור ורוצים לצאת ידי חובה, יתנו עיניהם בכוס בשעת הברכה, ולא יזוזו ממקומם עד שיגמור את כל ברכת ההבדלה, ולא כאותם אנשים אשר דרכם להשמש אנה ואנה שפונים ללכת ולצאת, או פונים לחפש את בניהם או חבריהם ללכת עמהם, ונמצא שמסירים דעתם מעיקר ברכת ההבדלה שאין שומעים את כולה.

6. נהגו לומר לפני ההבדלה הנה אל ישועתי וגו', כוס ישועות אשא וגו', ליהודים היתה אורה וגו', לסימן טוב. ויש מוסיפים עוד פסוקים, והספרדים מתחילים בפסוק (ישעיה מא, כז): "ראשון לציון הנה הנם" וגו', (ולא אומרים פסוק הנה אל ישועתי), ומוסיפים עוד פסוקים.

הלכות ומנהגים הרב אהרן זכאי

הלכות הבדלה

א. מצות עשה מן התורה לקדש את השבת בדברים, שנאמר: זכור את יום השבת לקדשו, כלומר זכרהו וזכירת שבח וקידוש. וצריך לזכרו בכניסתו וביציאתו. בכניסתו- בקידוש היום, וביציאתו- בהבדלה. ויש חולקים וסוברים שהבדלה היא מדרבנן, ואם הבדיל בתפילה, לדעת כולם הבדלה על הכוס היא מדרבנן.

ב. אסור לטעום שום מאכל או לשתות שום משקה לפני ההבדלה, אבל מים מותר מצד הדין לשתות, ועל פי הא"ר ז"ל אין לשתות אפילו מים לפני הבדלה ובפרט בבין השמשות. והאיסור לאכול ולשתות לפני ההבדלה הוא גם לנשים. ואם הבדיל על הכוס, מותר לאכול ולשתות, אף על פי שעדיין לא הבדיל בתפלה.

ג. אסור לעשות שום מלאכה לפני הבדלה. ואם הבדיל בתפלה - מותר לעשות מלאכה, אף על פי שעדיין לא הבדיל על הכוס. ואם

צריך לעשות מלאכה לפני שהבדיל בתפלה, אומר "ברוך המבדיל בין קודש לחול" בלי שם ומלכות ועושה מלאכה. וכן נשים שאינן מבדילות בתפלה (שרוב הנשים לא נהגו להתפלל במוצאי שבת, משנ"ב), יש ללמדן שיאמרו "ברוך המבדיל בין קודש לחול" לפני שיעשו מלאכה. ומכל מקום מחוייבותהן אחר כך לשמוע הבדלה מהאנשים כתקנת חז"ל.

ד. סדר ההבדלה: יין, בשמים, נה, הבדלה, וסימנים יבנ"ה, וצריך לזוהר שלא יהא הכוס פגום. דהיינו שאם שתה אחד מן היין מתחילה- נפגם להבדלה. אבל יכול לתקן כוס פגום על ידי שיוסיף מעט יין או מים, ובשעת הדחק שאין לו יין אחר יכול להבדיל על כוס פגום.

ה. צריך לזוהר בכוס הבדלה בכל הדברים שצריך לזוהר בכוס של קידוש, וטוב שלא להטיל מים בכוס של הבדלה. ואם יש לו פחות מרביעית יין וצריך להטיל בו מים להשלימו לרביעית- מותר להוסיף מים, ולא יבטל את ההבדלה עבור זה.

• דיונים מורכבים בדבר המשמעות הפילוסופית של המציאות אינה מקדמת לשום מקום, אלא מכניסה ללחץ ולחרדה. במקום לשאול: האם אני 'בסדר'? 'נורמלי' או לא? מוטב לחשוב במושגים ובמגמה של חיפוש פתרונות: מה אני יכול לעשות במצב כזה? איך אני יכול למנוע זאת בפעם הבאה, או: מה אני יכול לשפר כדי שזה לא יקרה שוב?

בכוחו של הרגל חשיבה זה לשנות את חייכם באופן מדהים!

o כאשר הניסיון להשתחרר מרגשות מדכאים נכשל, מועיל מאוד להניח בצד את 'כלי ההפירה', את המחשבות, החשבונות והמאמצים להתאים את המחשבות להמלצות, ולנסות להתקדם בתחום אחר של עשייה. לימוד חדש, קריאת ספר מרתק וכדומה. כדאי להגדיר את פרק הזמן שמקציבים להרפיה מן העניין המעיק ולעיסוק בתחום אחר: 'יומיים', 'עד אחרי שבת' וכדומה. דרך זו יעילה מאוד לעקיפת מחסומים, והיא מאפשרת להתקדם הלאה.

o "מי שאינו יודע לצחוק על עצמו, אחרים יעשו זאת במקומו". גם לרצונות ולשאיפות שלנו, חשוב להתייחס בקלילות ובהומור. בסך הכול כולנו בני אדם, ולכל אחד מאתנו הזכות לנסות, אבל אסור לשכוח שמטבע היותנו בני אדם, גם אנו, בדיוק כמו האחרים, עושים לפעמים טעויות מצחיקות ואפילו שטויות. זה אולי לא נעים, אבל לא נורא.

מאחר שב'ארגו כלים' עסקינו, מועיל מאד לרשום לעצמנו רעיונות ותובנות שאנו שומעים וקולטים בחיי היום-יום, ומפעם לפעם לעבור עליהם ולרענן אותם. כך נאמץ חשיבה טובה ובריאה, ויהיו לנו כלים זמינים לבחון ולבדוק את אמונתנו ואת צורת המבט שלנו בעתות מצוקה, במצבי רוח ירודים או בהרגשת דכדוך, מסיבה כלשהי.

למאמרים נוספים של הרב אהרן פרידמן
כנסו לאתרנו: Rabenu.com

"ויאמר אברם אל לוט אל נא תהי מריבה ביני ובינך", ריב מתחיל בלשון זכר ואחר כך גדל והופך למריבה בלשון נקבה, אדם חכם שרואה שהולך להיות סדק קטן בינו לבין אחיו או בין אשתו לגיסתו וכד' יטפל בזה מיד לפני שיגיע למריבה גדולה.

אברהם אבינו מזהה שהסדק עם לוט הולך להתפתח, והם קרובי משפחה "כי אנשים אחים אנחנו", "הלא כל הארץ לפניך, הפרד נא מעלי".

אברהם אבינו גדול מזכי הרבים בעולם שעשה מליוני נפשות, אבל כשרואה את האחין שלו עושה חילול ה', ולא מוכן לציית לדעת תורה, אומר לו עדיף שנפרד! "אם השמאל ואימינה", אם אתה לוקח שמאלה, אני לוקח ימינה. ולוט לא חוזר בו ונשאר במירדו.

מי שנמצא בבית המדרש והענינים שלו בסדום ועמורה, כל היהדות שלו בסכנה! זה מה שקרה ללוט עזב את אברהם בארץ כנען "ויאהל עד סדום"! "ואנשי סדום רעים וחטאים לה' מאד!

מה ההבדל בין רעים לחטאים, אומר רש"י "רעים בגופם, וחטאים בממונם"! מה רש"י רוצה לומר?

כשאדם עושה עברות, וה' רוצה להיפרע ממנו, החסד של ה' שקודם פוגע לאדם בממונו. קמת בבוקר והרכב לא נמצא בחנייה, ויום קודם הסתיים הביטוח ולא הספקת לחדש! תשתוק, תגיד תודה לאלקים שעשה לך חסד שנגע לך בממונו ולא בציפורן של הילד שלך!

למה סדום ועמורה נמחקו, למה ה' לא פגע להם בממונו, כי הממונו לא היה שלהם אלא גזל! ולכן אי אפשר היה לפרוע מהם בממונם, זה מה שאומר רש"י שאנשי סדום רעים בגופם וחטאים בממונם! שגם הממונו לא היה שלהם, ולכן היו חייבים לשלם בגופם!

הרב אליהו רוסתמי מרצה באתר ישיבת אור דוד
להרצאות נוספות כנסו: Rabenu.com

אימון אישי הרב אהרן פרידמן

הרגל חשיבה נכונה

כאשר מדובר בפרשנות שאנו נותנים למשהו שקרה, נתרגל לשאול את עצמנו את השאלה המצוינת והמחכימה: 'אתה חושב שזה כך, או אתה יודע שזה כך?'. כי לא כל מה שנדמה לנו כמציאות, הוא אכן מציאות. כל דבר שאנו חושבים, ייתכן שהוא נכון, אבל ייתכן גם שלא.

• אתה יודע שהוא לא שיתף אותך במה שקרה עמו כי הוא לא מעריך אותך, או שיתכן שהייתה לו סיבה אחרת שלא לשתף אותך?

• אתה יודע שהוא לא נכנס אתך לדיון נמרץ בנושא כי הוא מזלזל בך, או שיתכן שהייתה לו סיבה אחרת? • יכול להיות שהוא מתנהג כך מכיוון שמצב רוחו גרוע או מפני שהוא מוטרד ממה שאינו קשור אליך כלל?

• האם אתה יודע שלא תשתנה לעולם, או שאתה חושש שלא תשתנה לעולם?

o במקום לעסוק במחשבות על דברים שאין בידינו לשנותם, נתעסק בדברים שבשליטתנו ואנו יכולים לפעול לשינויים. זה נכון בכל מצב ממש, מאחר שגם בזמנים ובאירועים שאין בידינו שום אפשרות להשפיע או לשנות, תמיד בידינו האפשרות לבחור איך להגיב.

o אמץ חשיבה בריאה, במגמה של מציאת פתרונות, במקום לדשדש ולהתבוסס במשמעות הבעיות.

פרשת שבוע הרב אליהו רוסתמי

פרשת לך לך

"ויהי ריב בין רועי מקנה אברם ובין רועי מקנה לוט. והכנעני והפריזי אז יושב בארץ".

על מה היה הריב, ומה הקשר בין תחילת הפסוק לסופו?

אומר רש"י על מה היה הריב "לפי שהיו רועי של לוט רשעים, ומרעים בהמתם בשדות אחרים (גולנים), ורועי אברם מוכיחים אותן על הגזל, ואמרו רועי לוט, הארץ שייכת לאברם ואין לו יורש, ולוט יורשו זה לא גזל, ולכן אומר הפסוק "הכנעני והפריזי אז יושב בארץ", ולא זכה בה אברם עדין".

רועי לוט טענו שאלקים אמר לדוד אברם שכל הארץ שלו, ואין לו בנים, ולוט בן אחיו הוא היורש היחיד וזה לא גזל, והפסוק אומר שטענתם היתה הבל, שהרי הכנעני והפריזי אז יושב בארץ. הארץ אכן הובטחה לאברם, אבל ההבטחה עדין לא מומשה, ולכן נחשב להם גזל. שלוש ורועי היו חמסנים גדולים ואוהבי ממון.

ואברם קלט שהאחיין התלמיד שלו מתחיל לגרום לחילול ה', שכל מי שרואה את הטעויות של התלמיד, מייחס את זה לרבו, ואומרים "הא, אתה לומד אצל רב פלוני, איך לך ולרביך!" ה' יצילנו.

להלכות נוספות של הרב אהרן זכאי
כנסו לאתרנו: Rabenu.com

רגע חושבים

הרב יוחאי אוהיון

לא נבוש ולא נכלם

ספר לי בעל המעשה ספור שקרה אתו היאך בא לידי בוש נוראה מבטחונו בבוש אדם. וכך ספר:

פתחתי "אגדה" של חסד, ולשם כך צרפתי לי כמה אנשים חשובים שירתמו לאגדה זו. האגדה התפתחה, ולשם כך היינו נצרכים לתוספת סיוע כמו רכב וממון וכיוצא, ישבנו בשיבה כל בני החבורה, והעליתי רעיון "נפלא", מכיר אני אדם שהיום הנו בתפקיד רם ונשא בעירייה ובודאי יעזר לנו בחפץ לב, שכן לשעבר היה אותו אדם שכני, רעי וידיד, נכנס לביתי כידיד באכילה ושתיה וכיוצא.

כל החברים שמחו, ותלו בי תקוותם שבודאי יצא ממנו תועלת רבה, קבענו פגישה עם מזכירו של אותו איש רם ונשא, וכלי צפיה למאור פניו שיאיר לי, כידידי ורעי, יציע לי בכבוד ובידידות לשבת ולדבר בבטחון את מבקשי, והנה... התנכרות שלא ראיתי כמותה, אותו אדם התכחש והתנכר לי כאלו ואינו מכיר אותי מעולם, ישב על כסאו הרם והנשא, ללא שלום... ללא מה נשמע... ובפנים חתומות ורציניות שאל לכלל החבורה: כן, מה רצינים... מבלי אפלו להביט בפני כידידו ורעו.

מתחלה חשבתי שאולי שכח אותי, שכן עברו כמה שנים, אולם התברר בתוך השיחה שאינו שכח כל כך גדול, אלא מתנכר גדול.

ולבסוף, האכזבה היתה נוראה, יצאנו משם ללא הענות, בדחיה והשתמטות שמראש היה נכר שאדם זה לא ינסה אפלו לעשות משהו עבורנו.

הבושה והכלמה שהיתה לי מאותו מעמד לא תתאר ולא תשעה כל בני החבורה צפו לתוצאות ולפחות ליחס מכבד "בזכותי", ולבסוף לא תוצאות ואפלו לא יחס מכבד.

ואז עשיתי חשבון נפש, מדוע נענשתי בענש נורא כזה של בוש וכלימה, אולם התשובה לא היתה חידה, פשוט, אתודה, שלא התפלחתי קדם לה' שתצלח הפגישה, לא בטחתי בה' אלא בטחתי באותו ידידי ורעי ולכן לבסוף נתן ה' בלבו להתנכר ולהתכחש לי כיאות לבושח באדם שזהו "שכרו" - להתביש ולהתאכזב.

וקווי זה - פרושו שתהא הכרתו של זה המקוה חזקה שאין מעצור לה' מלהושיע בין רב למעט.

ואין מעצור לה' מלהושיע משום סבה שבעולם, לא סבה גשמית, שכן הבורא הוא כל יכול. ולא מסבה רוחנית, וכגון חטאין של האדם, שכן הקדוש ברוך הוא כל יכול ועל אף חטאתיו של האדם - ממדת רחמיו של הבורא שלא ימנע הטוב מהאדם ויארץ אפו עמו עד שישוב אליו. ולכן כשהאדם מבקש מאוצר מתנת חנם זה של רחמי ה', כן יקבל בחנם, כשם שבקש בחנם ולא מכח מעשיו, כן יקבל בחנם מבלי להתחשב במעשיו.

זה האיש יזכה שלפחות ה' לא יבישהו מתקוהו, כלומר גם אם לא ימלא ה' משאלותיו כרצונו, אולם לפחות לא יבוש, וכגון:

אדם הנתון בלחץ של נושים, וחושש פן יפגעוהו, או פן יבוש מהם בוש גדולה, יקוה לה', וכה יאמר לו: רבונו של עולם: ידעתי חטאתי ופשעי, בוש אני ממעשי, ונכלם מעונו, אין לי פה להשיב ולא מצח להרים ראש.

אולם ידעתי כי לרחמיך אין סוף, ואין לי למי לפנות בצרתי אלא רק אליך כי אתה בעל הכחות כלם, ואין מעצור מלפניך מלהושיעני, אנה הושיעני מנושי...

גם אם לא יושיעו ה' שישלם חובותיו, בודאי לפחות לא יתביש, ולכן יצליח להשיג הלואה שתרויח לו זמן לנפש מנושיו, וכיוצא.

אתה בחרתנו!

המשיך האדמו"ר, מכיוון שאם בורא העולם לא היה בוחר בנו בניו האהובים, לעם סגולה, אני ואתה היינו אלה שמכים, המרצחים בעצמם...

הבה ננתח: בפרשתנו אירע השלב בו בחר בורא העולם באברהם מכל הברואים והעמים, להתחיל את העם היהודי, אותם אלה שיקבלו את התורה, וזאת על ידי שציווהו למול את עצמו ואת בני משפחתו. אולם אומות העולם פירשו עליונות זו כגאוה, ועל כן הכה הנאצי את הרב.

אך הרב היהודי הבין כי כוונת הבורא אחרת הייתה לגמרי, ואברהם עצמו יוכיח ששתי מצוות הזכרו בתורה שעשה אברהם, ברית והכנסת אורחים.

ולא זו בלבד, מספרים חז"ל שאברהם לאחר הברית הצטער שמא לא יבואו עתה אורחים אצלו (בראשית רבה מח, ט). דהיינו היותנו עם נבחר אין ענינה התנשאות אלא להפך, חסד, רחמים ואור לגויים. אשרינו שזכינו...

הימים ימי מלחמה, אדמת גרמניה רוויה מדם סחופים ודווים על קדושת שמו הגדול, הרחובות ריקים "מחוץ תשכל חרב ומחדרים אימה" פחד אופף את כל היהודים, על יציאה לרחובה של עיר אין מה לדבר, העתיד אינו ידוע מי בחרב מי ברעב, מפני מה? כי אנו יהודים!

מחנות ההשמדה אוי... הס מלהזכיר כשניתנת רשות למשחית לפגע אין הוא מבחין בין צדיק לרשע.

הרב'ה מצאנז מגדולי הדור באותה שעה, אף הוא נלקח אל התופת, אל מחנה העבודה, יום יום התייגע סבל חרפת רעב, אך המשיך לייחל שהשם יתברך יושיע את עמו.

בוקר אחד אחזו קצין גרמני, יהודון נבזה סינן מבין שיניו... והחל להפליא בו את מכותיו, על לא עוול בכפו, יהודי שעקב המאורעות שפקדוהו התרופפה אמונתו, נכח במקום, קרא אל הרב, רבינו! העוד תמשיך להזכיר בתפילתך אתה בחרתנו מכל העמים.

שאלה קשה!

אדרבה, השיב הרב, עתה אכוון ביתר שאת במילים אלו. מדוע?

הרב יוחאי אוהיון מרצה באתר ישיבת אור דוד להרצאות נוספות כנסו: Rabenu.com

"והמשכילים יזהרו כזהר הרקיע ומצדיקי הרבים כנוכבים לעולם ועד"

(דניאל פרק י"ב כסוק ג')

ערוץ הלוויין דר וסוהרת. לוויין יוטלסאט 7A. תדר 12529. S.R. 01480. H

מרן הרשל"צ הרב **יצחק יוסף** שליט"א

בכל מוצאי שבת
בשעה 21:30

הרה"ג
ליאור גלזר

שליט"א
בכל יום חמישי
בשעה 22:15

הרה"ג
ראובן אלבו

שליט"א
בכל יום חמישי
בשעה 21:00

הרה"ג
דניאל זר

שליט"א
בכל יום רביעי
בשעה 22:00

הרה"ג
אייל עמרמי

שליט"א
בכל יום שני
בשעה 19:30

הרה"ג המקובל
בניהו שמואלי

שליט"א
בכל יום ראשון
בשעה 21:00

ניתן לצפות בדרשתו השבועית של הרה"ג **דניאל זר** שליט"א באתרנו Rabenu.com